

На основу члана 70. став 1. тачка 22. Статута општине Сурдулица (“Сл.гл.Пчињског округа” Града Врања ,бр.7/19, члана .69., 70. и 23. Закона о заштити животне средине („Сл.гл.РС“ бр.135/04 , 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон), члана 5. Одлуке о приступању континуалној контроли и праћењу стања животне средине (мониторинг) на територији општине Сурдулица (“Сл.гл.града Врања” бр.5/10), Закона о накнадама за коришћење јавних добара (“Сл.гл.РС”, бр. 95/148), чл.15. Тачка 11. Одлуке о Општинском већу општине Сурдулица (“Сл.гл.града Врања” бр.5/10), члана 2. став 1. тачка 11. Пословника о раду Општинског већа општине Сурдулица (“Сл.гл.Пчињског округа” бр.34/08) Општинско веће општине Сурдулица на седници одржаној дана 06.11.2024.

**ПРОГРАМ
ПРАЋЕЊА КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ И ОТПАДНИХ ВОДА НА
ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА ЗА 2025. ГОДИНУ**

I

ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Програм праћења и контрола квалитета вода на територији општине Сурдулица спроводи се ради оцене стања квалитета вода, а у циљу заштите здравља становништва, као и сагледавања ефеката предузетих мера за смањење степена загађености вода и утицаја загађивача на њихов квалитет на основу чега се процењује утицај и ризик коришћења вода на здравље корисника, а уједно представљају и један од индикатора стања животне средине.

Загађење вода и проблеми везани за ограничене могућности коришћења природних ресурса, захтевају унапређивање контроле испуштања отпадних вода, посебно индустријских, њиховог квалитета, количине и улива.

Евакуација отпадних вода врши се упуштањем у речне токове, у градске канализационе системе, у септичке јаме или се може користити за пољопривредне потребе. У значајне карактеристике отпадних вода спадају њихова количина и квалитет, опасност од штетних материја за живи свет и човека, утицај на коришћење и одлагање отпадног муља на градско постројење за пречишћавање отпадних вода као и проблеми који могу настати због дисконтинуираног улива отпадних вода у реципијенте.

Овим Програмом дефинишу се места и параметри контроле отпадних вода , површинских вода река на територији општине Сурдулица и то: Врле и Романовске реке.

II

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ спровођења Програма је заштита вода и подразумева скуп мера и активности којима се квалитет површинских вода штити и унапређује ради:

- 1) очувања живота и здравља људи;
- 2) смањења загађења и спречавања даљег погоршања стања вода;
- 3) обезбеђења нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене и
- 4) заштите водних и приобалних екосистема и постизања стандарда квалитета животне средине у складу са прописом којим се уређује заштита животне средине и циљеви животне средине.

Контрола квалитета отпадних вода на територији општине Сурдулица вршиће се у складу са важећим законским и другим прописима, ради испитивања квалитета отпадних вода која потичу из индустријских објеката у индустријској зони, као и испитивање отпадних вода из постројење за пречишћавање отпадних вода. Отпадне воде које испуштају индустријски објекти, представљају најбитније факторе који негативно утичу на стање квалитета површинских вода. Ако се настави постојећи тренд загађивања вода озбиљан ће бити проблем коришћења неких водених ресурса због потенцијалне могућности уградње загађења у ланац исхране. Да би се оно решило мора се реализовати заштита вода изградњом нових постројења за пречишћавање и постизање максималног ефекта пречишћавања код постојећих. Поред, тога мора се постићи максимална технолошка дисциплина у циљу смањења загађења у отпадним водама.

Река Врла је најзначајнија река на територији општине Сурдулица. Неконтролисано испуштање отпадних вода без претходне прераде проузрокује загађење овог водотока. У реци врла се уливају отпадне воде из индустрије као и отпадне воде сеоских насеља без претходног пречишћавања. Те стим река Врла и њене притоке су угрожене отпадним водама различитог порекла и састава која све чешће губи своје природне карактеристике. Моћ самопречишћавања реке услед толиког оптерећења отпадним материјалом полако опада, деградира се њен квалитет, те се она временом не може користити за одређене сврхе за које се раније користила.

Загађења реке Врле и Романовске

Отпадне воде из канализације и индустрије, дивље депоније на којима завршавају чак и медицински отпад и отпад из кланица, највећи су загађивачи реке Врле..

Реку Врла и Романовска посебно угрожава и илегално и неконтролисано ископавање песка и шљунка, због чега је корито у неким деловима продубљено и за десетак метара.

Осим што загађује реку и околину, отпад, некад, може да буде веома опасан по људе.

III

МОНИТОРИНГ ВОДА

Мониторинг је основа за добијање информација о квалитету воде водотокова. Посебна улога мониторинга је заштита воде као природног ресурса и њеног коришћења за водоснабдевање, спорт, рекреацију и др.

Испитивање квалитета воде обухвата органолептичка својства воде, физичко-хемијске и микробиолошке параметре.

IV

МЕРНА МЕСТА И ДИНАМИКА УЗОРКОВАЊА

Испитивање квалитета реке Врле и Романовске вршило би се на следећим мерним местима:

Река Врла у близини „ХЕ Власина“ Сурдулица,
Река Врла код индустријске зоне (Самоков),
Река Врла 50 метара узводно од постројења за пречишћавање отпадних вода
Река Врла 150 метара низводно од постројења за пречишћавање отпадних вода
Река Романовска код Туристичке организације
Река Врла код СУП-а,
Река Врла код Хотела
Воде на Власинском језеру код хотела
Воде на Власинском језеру код Божичког канала

Испитивање квалитета отпадних вода вршило би се на следећим мерним местима:

- 1.отпадне воде са локације Медицина Рада пре упуштања у канализациону мрежу или реципијент Бело Поље Сурдулица,
- 2.отпадне воде после изласка из фабрике Симпо-Стил Бело Поље Сурдулица,
- 3.отпадне воде из индустријских објеката (Кнауфинсулатион), а пре упуштања у канализациону мрежу или реципијент,
- 4.отпадне воде бензинска станица „Универзал“ Бело Поље Сурдулица

Динамика узорковања подразумевала би квартално (сезонско) испитивање.

У периоду првог квартала – првог тромесечја(јануар, фебруар, март) испитивање ће се вршити у једном од ова три месеца, у периоду другог квартала – другог тромесечја (април, мај, јун) испитивање ће се вршити у једном од ова три месеца, у периоду трећег квартала – трећег тромесечја (јул, август, септембар) испитивање ће се вршити у једном

од ова три месеца и у периоду четвртог квартала – четвртог тромесечја (октобар, новембар и децембар) испитивање ће се вршити у једном од ова три месеца, а сви временски периоди узорковања и испитивања биће дефинисани оперативним планом.

Тумачење резултата испитивања вршило би се на основу важеће законске регулативе.

ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ И БАКТЕРИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ

ФИЗИЧКО – ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ

- Температура воде/ваздуха
- Седиментне материје
- рН
- Сулфати
- Суспендоване материје
- Остатак испарења нефилтроване воде
- Остатак испарења филтроване воде
- Суспендоване материје
- Утрошак KMnO_4
- Хлориди
- Нитрати
- Нитрити
- Амонијум јон
- Детерџенти
- Фосфати
- Кисеоник (мг/Л и % сатурације)
- Биолошка потрошња кисеоника (БПК_5)
- Хемијска потрошња кисеоника (ХПК)
- Гвожђе
- Манган
- Олово
- Кадмијум
- Хром (VI)
- Никл
- Бакар
- Укупна уља и масти
- Метил терц бутил етар (МТБЕ)
- Озон у води
- Хлор диоксид

БАКТЕРИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ

- МПН колиформних бактерија

Испитивање квалитета отпадних вода вршиће се путем узорака који се узимају у приближно једнаким временским интервалима, а у различитим режимима испуштања отпадних вода. Под узорком за анализу подразумева се композитни садржај добијен мешавином садржаја захваћених сваких 15 минута у току 2 сата.

Показатељи квалитета отпадних вода утврђује се из узорка, док се температура воде израчунава као средња вредност из појединачних узорака.

За испитивање квалитета отпадних вода обезбеђују се следећи општи показатељи:

- Хемијска потрошња кисеоника (ХПК),
- Суспендоване материје,
- рН вредност,
- Сулфати,
- Остатак испарења нефилтроване воде,
- Амонијум јон
- Фосфати
- Метил терц-бутил етар (МТБЕ)
- Озон у води
- Биохемијска потрошња кисеоника (БПК),
- Температура воде,
- Укупан број колиформних бактерија (ТЦ),
- Уколико се отпадне воде испуштају у водоток или језера која служе за водоснабдевање, поред основних показатеља, обезбеђују се подаци о укупном азоту и укупном фосфору.
- Приликом узимања узорака утврђују се и обезбеђују и следећи подаци о:
 - Промени боје,
 - Видљивим отпадним материјама,
 - Присуству и врсти мириса,
 - Температури ваздуха,
 - Протоку отпадне воде у моменту узимања узорака, и
 - Другим карактеристичним запажањима.

Минимални број узорака за испитивање квалитета отпадних вода за сваки излив отпадне воде дат је у табели 1.

Запремински проток отпадне воде на изливу (л/с)	Отпадне воде које садрже опасне компоненте		Остале површинске воде	
	Годишњи број узорака	Фреквенција испитивања	Годишњи број узорака	Фреквенција испитивања
ОД - ДО				

1 - 50	5	Једанпут у три месеца	3	Једанпут у четири месеца
50 - 100	6	Једанпут у два месеца	4	Једанпут у три месеца
100 - 500	12	Једанпут месечно	6	Једанпут у два месеца

Тумачење резултата испитивања врши се на основу важеће законске регулативе.

V

НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА ИСПИТИВАЊА

Извештаји би били достављани у складу са динамиком узорковања, квартално, а у летњим месецима месечно, у року од 10 дана по истеку претходног месеца.

Годишњи извештај о квалитету водотока реке Врле и Романовске реке и квалитет отпадних вода, достављао би се заједно са последњим извештајем у 2025. години.

У случају појаве акцидентног загађења, узорковање и извештавање вршило би се одмах.

Приликом достављања извештаја биће описана методологија узорковања, мерна опрема и методологија обраде података. Резултати ће бити приказани табеларно, графички и текстуално објашњени, са закључком о стању на локацијама које су предвиђене Програмом.

Извештаје је потребно доставити у два примерка у писаној форми и у електронској форми.

VI

ФАЗЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Реализација Програма праћења квалитета површинских и отпадних вода на територији општине Сурдулица за 2025. годину, реке Врле и Романовске и отпадних вода наведених у Програму, обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма праћења квалитета површинских и отпадних вода на територији општине Сурдулица за 2025. годину, од стране Општинског већа општине Сурдулица;

II фаза – Избор овлашћене стручне организације за реализацију Програма и потписивање уговора.

III фаза - Реализација Програма од стране изабране овлашћене стручне организације

VII

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Мониторинг површинских и отпадних вода на територији општине Сурдулица , на мерним местима одређеним Програмом јединице локалне самоуправе финансираће се из средстава предвиђених Програмом коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине општине Сурдулица који се доноси посебно за сваку годину.

VIII.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Програм ступа на снагу даном доношења а објавиће се у „Службеном гласнику Града Врања“.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА

Број: 352-89/24-01
У Сурдулици, дана 06.11.2024.год.

ПРЕДСЕДНИЦА
Александра Поповић